

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KLAIPĖDOS APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2024 m. spalio 10 d. Nr. 21RE2-221 (AG2-176/14-2024)

Klaipėda

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Evaldo Ambrozaičio, Vilijos Astrauskienės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja), Ingos Drąsutavičienės, sekretoriaujant Margaritai Žiobakaitei, dalyvaujant pareiškėjai X.Y.,

atsakovės Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atstovei Kristinai Bajoriūnaitei,

2024 m. spalio 8 d. Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotolinio ryšio priemonėmis išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos X. Y. patikslintą skundą atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus 2024 m. liepos 5 d. sprendimo Nr. STS-779 panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Komisijoje priimtas nagrinėti pareiškėjos X.Y. patikslintas skundas (b. l. 26–28) atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – ir Agentūra) dėl Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2024 m. liepos 5 d. sprendimo Nr. STS-779 „Dėl dalyvumo lygio“ (toliau – ir Sprendimas) panaikinimo bei atsakovės įpareigojimo per Komisijos nustatytą terminą priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą dėl dalyvumo lygio nustatymo pareiškėjai.

Patikslintame skunde pareiškėja nurodo, jog viešosios įstaigos (toliau – VšĮ) Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikose jai nustatyta pagrindinė diagnozė: (*duomenys neskelbtini*). Taip pat nustatytos lydinčios diagnozės: (*duomenys neskelbtini*). Pažymėdama Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo (toliau – ir ANTAPI) 19 straipsnio 3, 7 dalis, Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 (toliau – ir Kriterijų ir tvarkos aprašas), 17 punktą, 24.4 papunktį, 25 punktą, teigia, jog iš skundžiamo Sprendimo matyti, kad Agentūra, vertindama bazinį dalyvumą, taikė tik pagrindinės diagnozės koeficientą ir netaikė gretutinių diagnozių (organizmo funkcinių sutrikimų) koeficientų, t. y. nesilaikė Kriterijų ir tvarkos apraše nurodytų bazinio dalyvumo nustatymo kriterijų reikalavimų. Pažymi, jog Sprendime nėra nustatytas darbo pobūdis ir sąlygos, specialiosios pagalbos poreikis ir / ar priemonės. Teigia, jog dėl šios priežasties pareiškėja negali tinkamai realizuoti savo teisės į palankias įdarbinimo ir darbo sąlygas, teisės gauti paramą ir valstybės garantuojamą pagalbą, kaip numatyta ANTAPI 10 ir 11 straipsniuose. Daro išvadą, jog Sprendimas priimtas kompleksiskai

neįvertinus ir nenustačius pareiškėjos galimybių ir pajėgumų visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime, neatsižvelgta į pareiškėjos negalią ir aplinkos veiksnius.

Komisijos posėdžio metu pareiškėja prašė patikslintą skundą tenkinti jame ir posėdžio metu išdėstytų argumentų pagrindu.

Atsakovė Komisijai pateikė atsiliepimą (b. l. 60–63), kuriuo prašo pareiškėjos patikslintą skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsakovė prašo užtikrinti visų prie bylos pridėtų dokumentų neviešinimą ir leisti susipažinti tik proceso šalims ar jų teisėtiems atstovams.

Atsiliepime nurodo, kad pareiškėjos dalyvumo lygis buvo vertinamas 2024 m. sausio 18 d. – vasario 21 d. Agentūros Klaipėdos II teritoriniame skyriuje (toliau – ir Teritorinis skyrius), kuris 2024 m. vasario 21 d. sprendimu Nr. STS-152 „Dėl dalyvumo lygio“ (*pastaba*, registracijos Nr. STS-1526, toliau – ir Teritorinio skyriaus sprendimas), asmeniui dalyvumo lygio nenustatė.

Paaiškina, jog nesutikdama su Teritorinio skyriaus priimtu sprendimu, pareiškėja kreipėsi į Agentūros direktorių dėl pakartotinio dalyvumo lygio vertinimo. Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, išsamiai išnagrinėjęs asmens dalyvumo lygio nustatymo byloje esančius medicininius dokumentus, 2024 m. liepos 5 d. priėmė Sprendimą, kuriuo buvo pakeistas Agentūros Teritorinio skyriaus sprendimas, ir pareiškėjai buvo nustatytas 55 procentų dalyvumo lygis nuo 2024 m. sausio 20 d. neterminuotai.

Teigia, jog vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašu, jo priedais, vertinant bazinį dalyvumo lygį, buvo įvertintos 2024 m. sausio 17 d. VŠĮ Centro poliklinikos siuntime į Agentūrą (toliau – ir Siuntimas) nurodytos diagnozės pagal Tarptautinės statistinės ligų ir sveikatos sutrikimų klasifikacijos dešimtojo pataisyto ir papildyto leidimo „Sisteminis ligų sąrašas“ (Australijos modifikacija, TLK-10-AM) (toliau – ir TLK-10-AM) kodus: (*duomenys neskelbtini*). Pažymi, kad vertinant dalyvumo lygį, vadovaujamosi gydymo įstaigos pateiktu siuntimu, prie jo pridėtais mediciniais dokumentais, pagrindžiančiais asmeniui diagnozuotą sveikatos funkcijos sutrikimą, ir Agentūra negali asmenims diagnozuoti susirgimų, keisti gydančių specialistų nustatytų diagnozių ar spręsti kitokius, su gydymo procesu susijusius klausimus. Taip pat pažymi, kad vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 58 punktu, Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius atlikdamas pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą, Kriterijų ir tvarkos aprašo 57.1 papunktyje nurodytu atveju, remiasi tik tais dokumentais ir (ar) informacija, kuri Agentūrai buvo pateikta arba Agentūros turėjo būti surinkta priimant skundžiamą sprendimą. Atsakovė teigia, kad vertina ne sveikatos lygį, o dalyvumo lygį, kuriam esminę įtaką daro ne diagnozuota liga ar asmens patirta trauma, o dėl jų išlikę funkciniai organizmo sutrikimai, dėl kurių masto yra parenkamas kriterijus, pagal kurį nustatomas didesnis ar mažesnis dalyvumo lygis. Nurodo, jog dalyvumo lygis nustatomas įvertinus ne tik medicininius kriterijus, t. y. asmens bazinį dalyvumą, bet ir asmens individualios pagalbos poreikį.

Nurodo, jog vertinant pareiškėjos bazinį dalyvumo lygį 2024 m. periodu dėl pagrindinės diagnozės pagal TLK-10-AM kodą (*duomenys neskelbtini*) ir susijusių gretutinių diagnozių pagal TLK-10-AM kodus (*duomenys neskelbtini*), vadovautasi Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo XIV skyriaus 51.2 papunkčiu (nustatytas 1 balo bazinis dalyvumas), kuris taikomas, kai asmeniui diagnozuojamas stuburo funkcijos sutrikimas, kai nustatytas didelis stuburo judesių apribojimas ir (ar) stuburo deformacija (kifoze, skolioze) (III–IV laipsnio). Pastarasis kriterijus buvo taikytas dėl tos priežasties, kad pareiškėjai nustatytas didelis stuburo judesių sutrikimas: kaklo lenkimas – 18°, kaklo tiesimas – 11°, šoninis lenkimas į dešinę / į kairę – 7° / 10°; kaklo rotacija į dešinę / į kairę – 6° / 8°, raumenų jėga rankose apie 4 balus, 2021 m. atlikta C3-C7 stuburo slankstelių fiksacija, 2022 m. gegužės mėnesį atlikta revizija, refiksacija C3-Th5; sveikatos būklė patvirtinta 2022 m. lapkričio 16 d., 2024 m. vasario 21 d. fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojo, 2023 m. lapkričio 30 d., 2024 m. sausio 5 d. neurochirurgo konsultacijų ir Siuntimo duomenimis.

Paaiškina, jog vertinant pareiškėjos bazinį dalyvumo lygį dėl gretutinių diagnozių pagal TLK-10-AM kodus (*duomenys neskelbtini*), taikytas Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo III skyriaus 26.1 papunktis (nustatytas 0 balų bazinis dalyvumas), kuris taikomas, kai asmeniui diagnozuojamas abiejų akių regos funkcijų susilpnėjimas, kai geriau matančios akies regėjimo aštrumas su korekcija – nuo 0,5 iki 1,0 ar geriau matančios akies regėjimo akipločio koncentrinis susiaurėjimas – 40 laipsnių ir daugiau

nuo fiksacijos taško, kai blogiau matančios akies regėjimo aštrumas su korekcija – nuo 0,1 ir daugiau, ar blogiau matančios akies regėjimo akipločio koncentrinis susiaurėjimas – daugiau kaip 30 laipsnių nuo fiksacijos taško arba yra dalinis spalvų jutimo sutrikimas, Šis papunktis taikytas, nes asmeniui nustatytas kairės akies regos funkcijos susilpnėjimas: dešinės akies regėjimas – 1,0, kairės akies regėjimas – 0,3 (V OD 1,0 V OS 0,3), nekoreguojama; kairės akies regėjimo pagerinimas negalimas (ambliopija); asmens sveikatos būklė patvirtinta 2023 m. rugpjūčio 18 d. oftalmologo konsultacijos ir Siuntimo duomenimis.

Atsakovė taip pat nurodo, jog vertinant pareiškėjos bazinį dalyvumo lygį 2024 m. periodu dėl gretutinės diagnozės pagal TLK-10-AM kodą (*duomenys neskelbtini*), taikytas Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo VIII skyriaus 37.3.3 papunktis, kuris taikomas, kai asmeniui diagnozuojamas šlapimo nelaikymas ir susilaikymas (vertinamas ne anksčiau kaip po 6 mėnesių nuo specifinio sisteminio gydymo vaistais ir (ar) po chirurginės korekcijos ir (ar) pagal gydytojo išvadoje nurodomą sutrikimo laipsnį): nepatikslinta (netaikytina). Šis papunktis taikytas, nes asmeniui nustatytas vidutinio sunkumo šlapimo nelaikymas, naudoja įklotus; sveikatos būklė patvirtinta 2023 m. kovo 29 d. urologo konsultacijos ir Siuntimo duomenimis. Pažymi, jog didesnė bazinio dalyvumo lygio vertė nenustatyta, kadangi asmeniui nustatyta diagnozė neatitinka 37.3.1 – 37.3.2 papunkčių reikalavimų: nėra nustatyta, jog šlapimo pūslės funkcija visiškai nekontroliuojama, kad šlapimas iš šlapimo takų nutekėtų nuolat ar būtų reikalinga šlapimo pūslės kateterizacija, nefrostomija.

Pažymi, jog pareiškėjos dalyvumo lygis vertinimo metu negalėjo būti įvertintas didesnėmis balų išraiškomis, nes anksčiau minėti sveikatos funkciniai sutrikimai yra vertinami vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo punktais, kurie yra įvertinti konkrečiomis bazinio dalyvumo lygio vertėmis ir kurios negali būti koreguojamos ar kitaip keičiamos. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.2 – 24.4 papunkčiais, pagrindinės diagnozės balą (1) padauginus iš pagrindinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento (39), gautas pagrindinės diagnozės balų rezultatas ($39 = 39 \times 1$), tai yra bazinis dalyvumas – 39 balai. Teigia, jog pareiškėjos skundo argumentas dėl neįvertintų gretutinių diagnozių atmetinas, kadangi atsakovė pareiškėjos diagnozes įvertino pagal Siuntimo duomenis.

Nurodo, jog Agentūros Klaipėdos II teritorinis skyrius, atlikdamas dalyvumo lygio vertinimą, 2024 m. vasario 8 d. užpildė (bendraujant telefonu) individualios pagalbos poreikio klausimyną (toliau – ir Klausimynas1) ir įvertino 51 balo suma. Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius pakartotinai vertindamas dalyvumo lygį 2024 m. balandžio 17 d. pakartotinai užpildė individualios pagalbos poreikio klausimyną (toliau – ir Klausimynas2), gautas 40 balų rezultatas. Todėl vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 25 punktu, bazinio dalyvumo skaičiaus reikšmę (39) sudėjęs su Klausimyno2 balais (40) nustatytas galutinis dalyvumo lygis balais (79), kuris patenka į intervalą nuo 55–80 ir, vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 27 punktu, nustatytas 55 procentų dalyvumo lygis. Nurodo, jog dalyvumo lygio terminas nuo 2024 m. sausio 10 d. neterminuotai nustatytas atsižvelgiant į asmeniui atliktos operacijos apimtį ir operacijos pobūdį (metalo konstrukcijomis sutvirtintas stuburas), neprognozuojamas galimas žymesnis asmens sveikatos būklės pagerėjimas.

Teigia, jog pareiškėja patikslintame skunde nenurodė konkrečių aplinkybių ir nepateikė jas pagrindžiančių įrodymų, kurie paneigtų atlikto vertinimo ir priimto Sprendimo išsamumą ar pagrįstumą. Mano, jog tai, kad pareiškėja nesutinka su priimtu Sprendimu dėl dalyvumo lygio nustatymo, nesudaro pagrindo išvadai, kad Agentūros priimtas Sprendimas neatitinka Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir VAI) nuostatų ar priimtas nesilaikant teisės aktų reikalavimų.

Dėl pareiškėjos patikslinto skundo argumentų, susijusių su darbo pobūdžio ir sąlygų nustatymu, atsakovė pažymi, kad vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 52 punkto nuostatomis, asmens prašymu bet kuriuo metu nustatyto dalyvumo lygio termino galiojimo laikotarpiu per 3 darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos Agentūra asmeniui išduoda arba išsiunčia sprendimą dėl darbo pobūdžio ir sąlygų, todėl pareiškėja dėl išvados dėl darbo pobūdžio ir sąlygų išdavimo gali kreiptis į Agentūrą. Taip pat pažymi, kad Agentūros išvada dėl darbo pobūdžio ir sąlygų nesieja asmens su negalia dalyvumo su konkrečia darbo vieta ir konkrečiomis darbo sąlygomis, ši išvada yra rekomendacinio pobūdžio. Dėl asmenų su negalia ir asmenų, netekusių dalies dalyvumo, galimybės dirbti konkretų darbą sprendžia šeimos medicinos paslaugas teikiantis arba darbo medicinos gydytojas,

įvertinęs tyrimų rezultatus, konsultavusių kitų profesinių kvalifikacijų gydytojų išvadas bei kontraindikacijas. Visi asmenys, norintys įsidarbinti ar dirbantys darbo aplinkoje, kurioje galima profesinė rizika (traumos ar kitokio darbuotojo sveikatos pakenkimo tikimybė dėl kenksmingo ir (ar) pavojingo darbo aplinkos veiksnių poveikio), privalo tikrintis sveikatą prieš įsidarbindami, o dirbdami – tikrintis periodiškai, nepriklausomai nuo to kokios srities darbuotojai jie yra. Atlikus profilaktinį darbuotojo sveikatos patikrinimą, medicininės komisijos pirmininkas ar kitas sveikatos priežiūros įstaigos paskirtas specialistas darbuotojo sveikatos patikrinimo medicininėje pažymoje įrašo galutinę išvadą dėl darbuotojo profesinio tinkamumo: „dirbti gali“, „dirbti negali“ arba „dirbti gali, bet ribotai“. Asmens medicininė knygelė arba privalomo sveikatos patikrinimo medicininė pažyma darbui atiduodama pacientui, kuris pažymą pristato darbdaviui.

Komisijos posėdžio metu atsakovės atstovė prašė patikslintą skundą atmesti kaip nepagrįstą atsiliepiame ir posėdžio metu išdėstytų argumentų pagrindu.

Patikslintas skundas tenkintinas.

Byloje kilo ginčas dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus 2024 m. liepos 5 d. sprendimo Nr. STS-779 „Dėl dalyvumo lygio“ teisėtumo ir įpareigojimo atlikti veiksmus pagrįstumo.

Bylos duomenimis nustatyta, kad VšĮ „Centro poliklinika“ 2024 m. sausio 17 d. siuntime į Agentūrą dėl dalyvumo lygio nustatymo pareiškėjai nurodytos šios diagnozės: pagrindinė diagnozė: *(duomenys neskelbtini)* (b. l. 63–64).

Pareiškėja 2024 m. sausio 17 d. prašymu nustatyti negalią kreipėsi į Agentūrą, prašydama nustatyti dalyvumo lygį (Agentūroje registruotas 2024 m. sausio 18 d., reg. Nr. DMI-2916, b. l. 65).

Agentūros Klaipėdos II teritorinis skyrius laikotarpiu nuo 2024 m. sausio 18 d. iki 2024 m. vasario 21 d. atliko pareiškėjos dalyvumo lygio vertinimą (b. l. 96). Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.4 papunkčiu, pareiškėjos bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų. Agentūros teritorinio skyriaus vyr. specialistė 2024 m. vasario 8 d. užpildė Klausimyną1 (pasirašytas 2024 m. vasario 21 d.) ir individualios pagalbos poreikį įvertino 51 balu (b. l. 100–102). Agentūros Klaipėdos II teritorinio skyriaus 2024 m. vasario 21 d. sprendimu Nr. STS-1526 „Dėl dalyvumo lygio“, vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 26 punktu, nuspręsta pareiškėjai nenustatyti dalyvumo lygio, kadangi bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų (b. l. 73–74). Teritorinio skyriaus sprendimas priimtas 2024 m. vasario 21 d. dalyvumo lygio vertinimo akto Nr. DL-288 pagrindu (b. l. 96–99).

Nesutikdama su Teritorinio skyriaus sprendimu, pareiškėja 2024 m. kovo 22 d. pateikė skundą Agentūros direktoriui (toliau – ir Skundas, b. l. 70–71).

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius 2024 m. balandžio 26 d. raštu Nr. R-3197 „Dėl administracinės procedūros sprendimui priimti termino pratęsimo“ informavo pareiškėją, jog jos pakartotinio dalyvumo lygio vertinimo terminas pratęstas 10 darbo dienų (b. l. 90).

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, išnagrinėjęs pareiškėjos Skundą, 2024 m. gegužės 29 d. sprendimu Nr. STS-779 „Dėl X.Y. dalyvumo lygio“ nusprendė pakeisti dalyje dėl termino Agentūros Klaipėdos II teritorinio skyriaus 2024 m. vasario 21 d. sprendimą Nr. STS-1526 „Dėl dalyvumo lygio“ ir pareiškėjai nenustatyti dalyvumo lygio nuo 2024 m. vasario 21 d. (b. l. 91–94). Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 26 punktu, nuspręsta pareiškėjai nenustatyti dalyvumo lygio, kadangi bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų (b. l. 93). 2024 m. gegužės 29 d. dalyvumo lygio vertinimo akte Nr. DL-1272 nurodyta, jog pareiškėjos pakartotinis dalyvumo lygio vertinimas pagal asmens skundą atliktas nuo 2024 m. kovo 22 d. iki 2024 m. gegužės 29 d. (b. l. 103–106). Akte nurodyta, jog Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus vyr. specialistė 2024 m. balandžio 17 d. užpildė Klausimyną2 ir individualios pagalbos poreikį įvertino 40 balų (b. l. 103–106, 108–110).

Apie atliktą pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius informavo pareiškėją 2024 m. birželio 6 d. raštu Nr. R-4830 (b. l. 91).

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius Skundo pagrindu 2024 m. liepos 5 d. sprendimu Nr. STS-779 „Dėl dalyvumo lygio“ nusprendė pakeisti Klaipėdos I (*pastaba*, turėtų būti II) teritorinio skyriaus 2024 m. vasario 21 d. sprendimą Nr. STS-1526 „Dėl dalyvumo lygio“ ir pareiškėjai nustatyti 55 procentų dalyvumo lygį dėl priežasties „ligos arba būklės“ neterminuotai nuo 2024 m. sausio 20 d. (b. l. 46–49). Sprendimų kontrolės skyriaus sprendimas priimtas 2024 m. liepos 5 d. Dalyvumo lygio

vertinimo akto Nr. DL-1272 (b. 1. 125–132) pagrindu. Sprendime nurodė, jog vertinant bazinį dalyvumą, taikyta pagrindinė diagnozė (*duomenys neskelbtini*), kuri atitinka bazinio dalyvumo kriterijų 51.2 (Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedas), nes dėl diagnozių pagal TLK-10-AM kodus (*duomenys neskelbtini*). Pakartotinio dalyvumo lygio vertinimo metu nustatyta, kad vertinant negalią stuburo patologijos teritorinio skyriaus pasirinktas kriterijus neatitinka asmens sveikatos būklės, todėl sprendžiamas, kad yra pagrindas pakeisti skundžiamą teritorinio skyriaus sprendimą dėl dalyvumo lygio nustatymo. Pagrindinės diagnozės reikšmė (balais) – 1, padauginta iš koeficiento 39, gautas pagrindinės diagnozės balų rezultatas – 39 balai (Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.2 papunktis). Vertinant bazinį dalyvumą taikyta gretutinė diagnozė (*duomenys neskelbtini*), kuri atitinka Kriterijų ir tvarkos aprašo 26.1 papunktyje numatytą kriterijų, nes dėl diagnozių pagal TLK-10-AM kodus (*duomenys neskelbtini*) asmeniui nustatytas kairės akies regos funkcijos susilpnėjimas: dešinės akies regėjimas – 1.0, kairės akies regėjimas – 0.3 (V OD 1.0 V OS 0.3), nekoreguojama; kairės akies regos pagerinimas negalimas (ambliobija). Gretutinės diagnozės reikšmė (balais) – 0, padauginta iš koeficiento 0, gautas gretutinės diagnozės balų rezultatas – 0 balų (Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.3 papunktis). Sprendime nurodyta, jog vertinant bazinį dalyvumą netaikyta diagnozė (*duomenys neskelbtini*), atitinkanti Kriterijų ir tvarkos aprašo 37.3.3 papunktyje numatytą kriterijų, ir vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.1.2 papunkčiu, nevertinta diagnozė (*duomenys neskelbtini*). Nurodyta, jog vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 20.1 papunkčiu, Klausimynas² pakartotinai užpildytas 2024 m. balandžio 17 d., rezultatas – 40 balų, pareiškėja supažindinta telefonu. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.4 papunkčiu, apskaičiuotas pareiškėjos bazinis dalyvumas – 39 balai. Nurodyta, jog vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 25 punktu, dalyvumo lygis balais yra 79 balai. Dalyvumo lygio terminas nustatytas neterminuotai nuo 2024 m. sausio 20 d.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas, Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas, Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 (Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2023 m. spalio 3 d. įsakymo Nr. A1-640/V-1048 redakcija), ir kiti teisės aktai.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra nurodęs, jog administraciniai teismai (šiuo atveju, Komisija) turi ribotą kompetenciją sprendžiant specialių mokslo žinių reikalaujančius medicinos srities klausimus ir teismas (Komisija) nėra kompetentingas spręsti, ar medicininių kriterijų vertinimą Agentūra atliko pagal realią pareiškėjo sveikatos būklę. Teisėjų kolegija yra pažymėjusi, kad teismas (Komisija) yra kompetentingas patikrinti, ar nebuvo pažeistos teisės aktų nuostatos, priimant ginčijamą sprendimą, ar buvo laikytasi procedūrinių taisyklių, ar atsakovas veikė savo kompetencijos ribose (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2019 m. lapkričio 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1252-822/2019). Taigi, nagrinėjant šį ginčą dėl Agentūros Sprendimo teisėtumo, atsižvelgiant į pareiškėjos patikslintame skunde nurodytų pažeidimų apimtį, Komisija vertins ar pareiškėjos dalyvumo lygis buvo nustatomas laikantis teisės aktų reikalavimų.

Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir jos struktūriniai padaliniai pagal kompetenciją dalyvauja formuojant ir įgyvendinant neįgaliųjų socialinės integracijos politiką (ASNTAPI 15 straipsnio 1 dalis). Šioje srityje jiems suteikta teisė ir pareiga VAI nustatyta tvarka ir terminais priimti sprendimus dėl asmens su negalia dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų (100 procentų dalyvumo lygio ir asmeniui nustatyto dalyvumo lygio procentų skirtumo) bei darbo pobūdžio ir sąlygų (ASNTAPI 15 straipsnio 1 dalies 6 punktas). Dalyvumo lygis (atsižvelgiant į pilnamečio asmens negalią ir aplinkos veiksnius kompleksiskai įvertintos ir nustatytos asmens galimybės ir pajėgumas visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime) nustatomas kompleksiskai įvertinus aplinkos veiksnių įtaką asmens savarankiškumui, galimybes veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime bei asmens organizmo funkcijų sutrikimus po to, kai yra panaudotos visos galimos medicininės priemonės ir atsižvelgiant į individualiojo pagalbos poreikio mastą (ASTAPI 2 straipsnio 8 dalis, 19 straipsnio 3 dalis). Dalyvumas įvertinamas procentais, jo lygis nustatomas 5 procentinių punktų intervalais (ASTAPI 19 straipsnio 4 dalis). Dalyvumo lygio

nustatymo kriterijai ir tvarka nustatyti Kriterijų ir tvarkos apraše (ASTAPI 19 straipsnio 7 dalis, Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 punktą).

Atsakovei, kaip viešojo administravimo subjektui, taipogi taikytinos ir VAI normos, kurios, be kita ko, garantuoja asmens teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimą (VAI 1 straipsnis). Pažymėtina, jog kiekviena valdžios institucija yra saistoma bendrųjų teisės principų bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų. Viešojo administravimo subjektai savo veikloje turi vadovautis įstatymo viršenybės, išsamumo, įpareigojančio į prašymą ar skundą atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodant visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį, objektyvumo bei kitais principais (VAI 3 straipsnis). VAI 10 straipsnio 5 dalis numato, jog administracinis sprendimas turi būti motyvuotas bei pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis ar kitomis administraciniam sprendimui įtakos turėjusiomis aplinkybėmis (5 ir 6 papunkčiai). Šios normos sietinos su viešojo administravimo subjekto veiklai keliamu įstatymo viršenybės principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektų veikla atitiktų VAI išdėstytus teisinius pagrindus, o administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais (VAI 3 straipsnio 1 dalies 4 punktą).

Kriterijų ir tvarkos aprašo 17 punktą nustato, jog dalyvumo lygis nustatomas kompleksiskai vertinant bazinį dalyvumą ir individualios pagalbos poreikį, išskyrus atvejus, nurodytus šio aprašo IV skyriuje; nustatant dalyvumo lygį, pildomas Agentūros direktoriaus patvirtintos formos Dalyvumo lygio vertinimo aktas. Agentūra asmens bazinį dalyvumą įvertina Kriterijų ir tvarkos aprašo 24 punkte nustatyta tvarka. Vertindama bazinį dalyvumą, taiko pagrindinės diagnozės (sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo) ir gretutinių diagnozių (organizmo funkcinio sutrikimų) koeficientus; pagrindinės diagnozės balų rezultatą gauna pagrindinės diagnozės kriterijui priskirtą balą daugindama iš pagrindinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento; gretutinės (-ių) diagnozės (-ių) (organizmo funkcinio sutrikimo (-ų)) balų rezultatą gauna gretutinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) balą daugindama iš gretutinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento, gauto bazinio dalyvumo balų skaičiaus reikšmę apvalina iki sveikojo skaitmens (Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.1–24.4 papunkčiai). Agentūra dalyvumo lygį balais apskaičiuoja sudėdama bazinio dalyvumo (medicininės dalies) balus ir užpildyto individualios pagalbos poreikio klausimyno balus, o dalyvumo lygį (procentais) nustato galutinį dalyvumo lygio balą priskirdama nurodytam skaičių intervalui (Kriterijų ir tvarkos aprašo 25, 27 punktai). Agentūros teritorinių skyrių sprendimai, nurodyti Aprašo 29 punkte (nevertinti asmens dalyvumo lygio) ar 49 punkte (dėl asmens dalyvumo lygio, jo priežasties (-čių), atsiradimo laiko, termino; dėl darbo pobūdžio ir sąlygų), gali būti skundžiami Agentūros direktoriui Kriterijų ir tvarkos aprašo VIII skyriuje nustatyta tvarka. Tokiu atveju, Agentūros direktoriaus įgaliotas valstybės tarnautojas atlieka pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą (Kriterijų ir tvarkos aprašo 57 punktą).

Minėta, jog pareiškėja Skundu kreipėsi į Agentūros direktorių, nes nesutiko su Teritorinio skyriaus sprendimu (b. l. 70–71). Nustatyta, jog Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, išnagrinėjęs pareiškėjos Skundą ir atlikęs pakartotinį pareiškėjos dalyvumo lygio vertinimą, 2024 m. gegužės 29 d. sprendimu Nr. STS-779 „Dėl X.Y. dalyvumo lygio“ nusprendė pakeisti dalyje dėl termino Agentūros Klaipėdos II teritorinio skyriaus 2024 m. vasario 21 d. sprendimą Nr. STS-1526 „Dėl dalyvumo lygio“ ir pareiškėjai nenustatyti dalyvumo lygio nuo 2024 m. vasario 21 d. (b. l. 91–94). Darytina išvada, jog šiuo sprendimu buvo užbaigtas pareiškėjos Skundo nagrinėjimas ir pakartotinio pareiškėjos dalyvumo lygio vertinimo procedūra.

Tačiau nagrinėjamoje byloje kilo ginčas dėl Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2024 m. liepos 5 d. sprendimo Nr. STS-779 „Dėl dalyvumo lygio“, kurio nuspręsta pakeisti Klaipėdos I (*pastaba*, turėtų būti II) teritorinio skyriaus 2024 m. vasario 21 d. sprendimą Nr. STS-1526 „Dėl dalyvumo lygio“ ir pareiškėjai nustatyti 55 procentų dalyvumo lygį dėl priežasties „ligos arba būklės“ neterminuotai nuo 2024 m. sausio 20 d. (b. l. 46–49), teisėtumo. Ginčijamame Sprendime nurodyta, jog jis priimtas Skundo pagrindu (b. l. 46), t. y. atlikus pakartotinį pareiškėjos dalyvumo lygio vertinimą, o Agentūros atstovė Komisijos posėdžio metu nurodė, jog Sprendimas priimtas, siekiant ištaisyti 2024 m. gegužės 29 d. sprendime Nr. STS-779 „Dėl X.Y. dalyvumo lygio“ padarytą techninę (skaičiavimo) klaidą.

Administracinio sprendimo klaidų ištaisymo procedūra reglamentuota VAI 15 straipsnyje. Viešojo administravimo subjektas, gavęs motyvuotą informaciją apie administraciniame sprendime esančius rašymo apsirikimus ar aiškias aritmetines klaidas (toliau – klaidos), imasi priemonių klaidoms ištaisyti (VAI 15 straipsnio 1 dalis). Tačiau tais atvejais, kai klaidos ištaisyimas pakeistų administracinio sprendimo turinį iš esmės, klaidų ištaisymo procedūra negalima, o administracinis sprendimas gali būti pripažintas netekusiu galios vadovaujantis VAI 16 straipsniu arba kitų įstatymų, reglamentuojančių ginčų, kylančių iš administracinių teisinių santykių, nagrinėjimą, nustatyta tvarka (VAI 15 straipsnio 3 dalis).

Nustatyta, jog Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius 2024 m. gegužės 29 d. sprendime Nr. STS-779 „Dėl X.Y. dalyvumo lygio“, vertindamas bazinį dalyvumą dėl pagrindinės diagnozės (*duomenys neskelbtini*), ir gretutinių diagnozių (*duomenys neskelbtini*), vadovavosi Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo I skyriaus 13.1 papunkčiu, kuris taikomas, kai asmeniui diagnozuotos periferinės nervų sistemos, neurorauemeninės jungties ir raumenų ligos: bent vienos galūnės raumenų jėga – 4–5 balai pagal Lovetto skalę – jėga sumažėjusi, bet gali pasipriešinti trukdymui ir traukos jėgai; nustatytas 0 balų bazinis dalyvumas; vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 22.4 papunkčiu, Klausimyno2 rezultatais nesivadovauta (b. l. 3, 93). 2024 m. gegužės 29 d. sprendimu Nr. STS-779 „Dėl X.Y. dalyvumo lygio“ nuspręsta pakeisti tik dalį Agentūros Klaipėdos II teritorinio skyriaus 2024 m. vasario 21 d. sprendimo Nr. STS-1526 „Dėl dalyvumo lygio“, t. y. pakeista dalyvumo lygio nenustatymo termino pradžia (b. l. 93). Tuo tarpu skundžiamu Sprendimu iš esmės kitaip įvertintas pareiškėjos bazinis dalyvumas: dėl pagrindinės diagnozės (*duomenys neskelbtini*) taikytos kitos Kriterijų ir tvarkos aprašo normos (Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo XIV skyriaus 51.2 papunktis), apskaičiuojant dalyvumo lygį įvertinta ir Klausimyno2 balų suma, nustatytas 55 procentų dalyvumo lygis, pakeistas dalyvumo lygio terminas (b. l. 46–49). Nustatytų aplinkybių pagrindu, sprendžiama, jog tokio Sprendimo priėmimas negali būti laikomas klaidos ištaisymu, nes Sprendimu iš esmės pakeistas administracinio sprendimo – Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius 2024 m. gegužės 29 d. sprendimo Nr. STS-779 „Dėl X.Y. dalyvumo lygio“ – turinys.

Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 55 punktu, Agentūros direktoriaus įgaliotas valstybės tarnautojas atlieka pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą asmens skundo dėl Agentūros teritorinio skyriaus sprendimo pagrindu. Nagrinėjamoje byloje nustatyta, jog pareiškėjos Skundas buvo išnagrinėtas ir jo pagrindu, atlikęs pakartotinį pareiškėjos dalyvumo lygio vertinimą (b. l. 103–106), Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius priėmė 2024 m. gegužės 29 d. sprendimą Nr. STS-779 „Dėl X.Y. dalyvumo lygio“ (b. l. 91–94). Duomenų, jog pareiškėja būtų pakartotinai teikusi skundą dėl Teritorinio skyriaus sprendimo byloje nėra. Šią faktinę aplinkybę patvirtino ir pati pareiškėja Komisijos posėdžio metu. Sprendžiama, jog nagrinėjamu atveju, Agentūra neturėjo nei teisinio, nei faktinio pagrindo savo iniciatyva pakartotinai nagrinėti pareiškėjos Skundą ir atlikti pakartotinę pareiškėjos dalyvumo lygio vertinimo procedūrą jau išnagrinėto Skundo pagrindu.

Išdėstyto pagrindu sprendžiama, jog nei vienas atsakovės nurodytas pagrindas (Skundo nagrinėjimas ar klaidos taisymas) nesudarė teisėto pagrindo atsakovei priimti nagrinėjamoje byloje ginčijamą Sprendimą ir tai sudaro pagrindą vertinti Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus Sprendimą kaip neteisėtą ir nepagrįstą.

Komisija, nustačiusi esminius skundžiamo Sprendimo priėmimo procedūros pažeidimus, dėl pareiškėjos skunde nurodytų argumentų, susijusių su gretutinių diagnozių vertinimu, kompleksišku pareiškėjos galimybių įvertinimu, darbo pobūdžio ir sąlygų nustatymu, nepasisakys. Įvertinus tai, jog atsakovė nurodė, kad Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2024 m. gegužės 29 d. sprendimas Nr. STS-779 „Dėl X.Y. dalyvumo lygio“ laikomas negaliojančiu (b. l. 123), o 2024 m. liepos 5 d. sprendimas Nr. STS-779 „Dėl dalyvumo lygio“ Komisijos pripažintinas neteisėtu, atsakovei kyla pareiga laikantis ASTAPI ir Kriterijų ir tvarkos apraše nustatytos tvarkos pakartotinai kompleksiskai įvertinti pareiškėjos bazinį dalyvumą ir individualios pagalbos poreikį.

Atsižvelgiant į išdėstytą, pareiškėjos patikslintas skundas tenkintinas visa apimtimi.

Komisijos veiklą reglamentuojantys teisės aktai nenumato teisės pripažinti nagrinėjamos bylos medžiagos (jos dalies) nevieša. Pagal įstatymo analogiją vadovaujamosi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme 14 straipsnio 2 dalimi, kurioje nustatyta, kad priimdamas viešame teismo posėdyje sprendimą byloje arba nutartį nutraukti bylą ar skundą (prašymą,

pareiškima) palikti nenagrinėtą arba gavęs prašymą susipažinti su bylos medžiaga, teismas turi teisę proceso dalyvių prašymu ar savo iniciatyva motyvuota nutartimi nustatyti, kad bylos medžiaga ar jos dalis yra nevieša, kai reikia apsaugoti žmogaus asmens, jo privataus gyvenimo ir nuosavybės slaptumą, informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, taip pat jeigu yra rimtas pagrindas manyti, kad bus atskleista valstybės, tarnybos, profesinė ar komercinė paslaptis.

Komisija, įvertinusi tai, kad didžiąją bylos medžiagos dalį sudaro specialių kategorijų asmens duomenys, susiję su asmens sveikata, siekiant apsaugoti informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, atsižvelgdama į atsakovės prašymą, visą nagrinėjamos bylos medžiagą pripažįsta nevieša, neteikiant jos susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

Panaikinti Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus 2024 m. liepos 5 d. sprendimą Nr. STS-779 „Dėl dalyvumo lygio“.

Įpareigoti atsakovę Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrą prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos teisės aktuose nustatyta tvarka ir terminais priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą dėl dalyvumo lygio nustatymo X.Y.

Visą bylos medžiagą pripažinti nevieša ir neteiktina susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys gali apskųsti Regionų administracinio teismo Klaipėdos rūmams Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Vilija Astrauskienė

Komisijos nariai

Evaldas Ambrozaitis

Inga Drąsutavičienė